

Dosarul nr. 1a-1911/21
Nr. generat de PIGD – 1-18184397-02-1a-06092021
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecător: Angela Vasilenco

DECIZIE
În numele Legii

14 martie 2025

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Marcel Juganari

Judecători:

Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

Grefier:

Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului:

Radu Sîli;

Avocatului Alexandru Enachi, în interesele inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana;

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul avocatului Roman Medeleanu în interesele inculpatei Bonta Galina și apelul inculpatei Bonta Oxana, declarate împotriva sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Bonta Galina** ***** și **Bonta Oxana** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod Penal

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță: 11.09.2018-29.07.2021;

Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău: 06.09.2021-14.03.2025;

Procedura citării a fost legal executată.

Asupra apelurilor avocatului Roman Medeleanu în interesele inculpatei Bonta Galina și al inculpatei Bonta Oxana, declarate împotriva sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. Prin sentința Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021, **Bonta Galina** ***** (IDNP *****; născută la *****; cetățeană Republicii Moldova, originară r-nul *****; domiciliată în mun. *****), studii primare, pensionară, fără persoane la întreținere, fără grade de invaliditate, fără titluri speciale, grade de calificare și

distincții de stat, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, cunoaște limba de stat, fără antecedente penale, fiind reținută la 05.06.2018, ora 11:00 și s-a aflat în arestare la domiciliu până la 26.12.2018) a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsa de 8 (opt) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea bunurilor materiale pe o perioadă de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru femei.

A fost aplicată în privința lui Bonta Galina *****1 măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, până la rămânerea definitivă a sentinței.

Pedeapsa închisorii urmează a fi executată din momentul reținerii condamnatei, după intrarea în vigoare a prezentei sentințe.

Termenul de executare a pedepsei urmează a fi calculat din momentul punerii în executare a sentinței, cu includerea în acest termen a duratei aflării lui Bonta Galina în custodia statului, fiind reținută la 05.06.2018 ora 11.00 și s-a aflat în arestare la domiciliu până la 26.12.2018.

Prin aceeași sentință, **Bonta Oxana**, a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) din Codul penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsa de 8 (opt) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea bunurilor materiale pe o perioadă de 3 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis pentru femei.

A fost aplicată în privința lui Bonta Oxana măsura preventivă – obligare de a nu părăsi țara, până la rămânerea definitivă a sentinței.

Pedeapsa închisorii urmează a fi executată din momentul reținerii condamnatei, după intrarea în vigoare a prezentei sentințe.

Termenul de executare a pedepsei urmează a fi calculat din momentul punerii în executare a sentinței, cu includerea în acest termen a duratei aflării lui Bonta Oxana în custodia statului, fiind reținută la 04.10.2018, ora 01:30 și s-a aflat în arestare preventivă și arestare la domiciliu până la 26.12.2018.

S-a dispus păstrarea mijloacelor materiale de probă – la materialele dosarului pe tot termen de păstrare a lui;

Corpuri delictive: 10 bancnote cu nominalul de 500 lei, două carnete cu înscrisuri manuscrise, ridicate de la Bonta Galina (ce se află la SUPCE al SCAUP a DP mun.Chișinău) – urmează a fi restituite acesteia la devenirea sentinței definitive; -un butuc cu cărți și o folie privind anunțul de clarvăzătoare, depistate și ridicate de la Pitula Larisa din mun. Chișinău, str. Doina 70 (ce se află la SUPCE al SCAUP a DP mun. Chișinău) – de restituit acesteia la devenirea sentinței definitive.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Bonta Galina, în perioada anilor 2014-2017, acționând împreună și de comun acord cu fiica sa Bonta Oxana în baza unui plan criminal prealabil stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite și gratuite a bunurilor altei persoane, sub pseudonimul „Albina” a plasat în mai multe surse de informare în masă, anunțuri publicitare, sub pretextul că deține capacități extrasenzoriale cu ajutorul cărora poate soluționa un spectru larg de probleme, iar fiind contactată la numărul de telefon 0***** de către Rusu Valentina, i-a prezentat ca adevărat faptul că

datorită capacităților sale extrasenzoriale, îi poate soluționa toate problemele, iar pentru încheierea actului juridic în acest sens, a invitat-o pe aceasta din urmă la domiciliu său.

Ulterior, Bonta Galina, în perioada lunilor aprilie-decembrie 2017, în cadrul mai multor vizite făcute de Rusu Valentina la domiciliul său amplasat pe adresa mun. *****, continuându-și acțiunile sale infracționale, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă orientată spre atingerea scopului prestabilit, prin discuții și comportament dolosiv și viclean, folosind metode și procedee psihologice specifice de manipulare, i-a spus acesteia din urmă că, „familia sa este blestemată, având o aură negativă asupra sa din cauza căreia în viitor îi pot muri copiii” și pot surveni alte consecințe grave, iar soluționarea acestei probleme se poate realiza doar prin intermediul serviciilor sale, contra unor sume bănești expres indicate de Bonta Galina, concomitent pentru fiecare consultație fiind achitată de către Rusu Valentina suma de 100 lei, în acest mod inducând-o în eroare și prezentându-i ca adevărată o faptă mincinoasă în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul.

Tot ea, în continuarea activităților infracționale, urmărind același scop infracțional, folosindu-se deja de încrederea acordată și de frica pe care i-a insuflat-o acesteia, invocând că datorita capacităților sale paranormale, va determina înlăturarea aurei negative și rezolvarea problemelor financiare ale victimei, a dobândit ilicit, în perioada lunilor aprilie- decembrie 2017, urmare a comportamentului dolosiv și viclean de la Rusu Valentina, împreună cu fiica sa Bonta Oxana, suma totală de 387 582 lei, prin care a cauzat părții vătămate Rusu Valentina, un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Bonta Galina au fost calificate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul, și dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții deosebit de mari.

Bonta Oxana, în perioada anilor 2014-2017, acționând împreună și de comun acord cu mama sa Bonta Galina, în baza unui plan criminal prealabil stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite și gratuite a bunurilor altei persoane, sub pseudonimul „Albina” a plasat în mai multe surse de informare în masă anunțuri publicitare, sub pretextul că deține capacități extrasenzoriale cu ajutorul cărora poate soluționa un spectru larg de probleme, iar fiind contactată la numărul de telefon 0***** de către Rusu Valentina, i-a prezentat ca adevărat faptul că datorita capacităților sale extrasenzoriale, îi poate soluționa toate problemele, iar pentru încheierea actului juridic în acest sens, a invitat-o pe aceasta din urmă la domiciliul său.

Ulterior, Bonta Oxana, în perioada lunilor aprilie-decembrie 2017, în cadrul mai multor vizite făcute de Rusu Valentina la domiciliul său amplasat pe adresa mun. *****, continuându-și acțiunile sale infracționale, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând

urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă, orientată spre atingerea scopului prestabilit, prin discuții și comportament dolosiv și viclean, folosind metode și procedee psihologice specifice de manipulare, i-a spus acesteia din urmă că, „familia sa este blestemată, având o aură negativă asupra sa din cauza căreia în viitor îi pot muri copiii” și pot surveni alte consecințe grave, iar soluționarea acestei probleme se poate realiza doar prin intermediul serviciilor sale, contra unor sume bănești expres indicate de Bonta Galina, concomitent pentru fiecare consultație fiind achitată de către Rusu Valentina suma de 100 lei, în acest mod inducând-o în eroare și prezentându-i ca adevărată o faptă mincinoasă în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul.

Tot ea, în continuarea activităților infracționale, urmărind același scop infracțional, folosindu-se deja de încrederea acordată și de frica pe care i-a insuflat-o acesteia, invocând că datorită capacităților sale paranormale, va determina înlăturarea aurei negative și rezolvarea problemelor financiare ale victimei, a dobândit ilicit, în perioada lunilor aprilie- decembrie 2017, urmare a comportamentului dolosiv și viclean de la Rusu Valentina, împreună cu mama sa Bonta Galina, suma totală de 387 582 lei, prin care a cauzat părții vătămate Rusu Valentina, un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Bonta Oxana au fost calificate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul, și dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții deosebit de mari.

Solicitările apelanților:

3. Împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021 a declarat apel apărătorul Roman Medeleanu în interesele lui Bonta Galina, solicitând: admiterea apelului, casarea sentinței cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Bonta Galina să fie achitată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 al. (5) CP, pe motiv că în acțiunile acesteia nu sunt întrunite elementele constitutive ale componenței de escrocherie.

În motivarea cerințelor sale, apărătorul a invocat următoarele aspecte:

- cu referire la speța dată apărătorul menționează că de către acuzare nu au fost prezentate probe ce ar demonstra vinovăția inculpatei Bonta Galina privind comiterea unor astfel de acțiuni. În ședința de judecată, inculpata Bonta Galina a declarat că ”... pe Valentina Rusu o cunoaște de vreo 3 ani, nu cunoaște prin cine, dar a găsit numărul de telefon al inculpatei și a venit la ea să o ajute,... Rusu Valentina a venit la ea și a cerut să o ajute Consideră inculpata că dacă nu o ajută pe partea vătămată, atunci ea nu era să vină timp de 3 ani la ea, a venit să-l ajute pe băiatul ei și ea a ajutat-o..... La întrebările adresate, inculpata a declarat că, suma de bani care i se incriminează, ea o aducea câte oleacă,... Concretizează inculpata, că îi spunea sumele de bani și partea vătămată era de acord, să nu fi fost de acord, nu-i mai aducea bani,.... Partea vătămată nu i-a înaintat

niciodată careva pretenții, ea venea pentru noră, nepoată, băiat, dar când cu băiatul a avut mari probleme, când a căzut în accident.”. Respectiv, inculpata Bonta Galina a menționat că însăși ”presupusa parte vătămată” s-a adresat la ea pentru a-i acorda careva servicii, ea a acceptat și respectiv i-a achitat mai multe servicii inculpatei;

- relevă apărătorul că făcând o analiză a declarațiilor martorilor Covali Petru, Gherman Ion și Rusu Vasile apărarea consideră că aceste declarații stabilesc doar faptul că partea vătămată ar fi împrumutat careva sume de bani, dar nu cunosc ce a făcut partea vătămată cu acești bani și respectiv nu pot proba nici o circumstanță ce are importanță pentru justa soluționare a cauzei date;

- apărarea nu este de acord cu afirmațiile instanței de judecată precum că ”... comiterea de către inculpată a faptei prejudiciabile exteriorizate prin acțiunile de inducere în eroare pe Rusu Valentina, cărei i-au prezentat ca adevărată a unei fapte mincinoase, și anume că datorita capacităților sale extrasenzoriale, Bonta Galina îi poate soluționa problemele personale, familiale și financiare, cunoscând cu certitudine că nu are aceste capacități, nu poate influența mersul lucrurilor așa cum susținea și nu poate realiza obligațiile asumate prin oferirea serviciilor sale. Ulterior, prin discuții și comportament dolosiv și viclean i-au insuflat lui Rusu Valentina că asupra ei și rudelor a acesteia, există o aură negativă și pot surveni alte consecințe grave, iar soluționarea acestei probleme se poate realiza doar prin intermediul serviciilor sale, au convins-o și au determinat-o pe ultima să beneficieze de serviciile lui Bonta Galina contra unor sume bănești...”, reieșind din faptul că însăși partea vătămată s-a adresat la inculpată, cunoscând de la început despre această activitate și riscurile care survin din această activitate, însă partea vătămată conștientizând despre acestea a dorit ca prin asemenea activitate să-i fie soluționate probleme pe care le avea, ” ... folosindu-se deja de încrederea acordată de Rusu Valentina și de frica pe care i-au insuflat-o acesteia, sub pretextul desfășurării unor ritualuri în vederea înlăturării aurei negative și soluționării problemelor a victimei, în perioada lunilor aprilie-decembrie 2017, urmare a comportamentului dolosiv, împreună cu Bonta Oxana au dobândit ilicit de la Rusu Valentin suma de 387 582 lei, cauzându-i prejudiciul material efectiv. între faptele inculpatei și consecințele acestora existând legătura de cauzalitate” respectiv partea vătămată a avut toată posibilitatea de a renunța în orice moment de la serviciile inculpatei, deoarece a achitat fiecare serviciu în parte și în cazul în care nu ar fi dorit ar fi putut renunța. Însă partea vătămată conștientizând despre riscurile unei asemenea activități, a acceptat de a achita în continuare serviciile prestate către ultima;

- susține partea apărării că instanța neîntemeiat și fără o argumentare a respins argumentele apărării precum că partea vătămată singură s-a adresat la Bonta Galina și că ultima nu poartă nici o vină, or trăsătura caracteristică a infracțiunii este transmiterea voită a bunurilor victimei. În această ordine de idei apărarea consideră că acțiunile necesare în vederea realizării laturii obiective în speța dată nu au fost probate;

- de asemenea, apărarea consideră că nu a fost probată nici latura subiectivă a acestei infracțiuni, nefiind prezentate probe care ar demonstra faptul că inculpata Bonta Galina ar fi avut intenția de a deposeda de careva bunuri pe partea vătămată. Mai mult ca atât, însăși unele circumstanțe care au fost stabilite în cadrul cercetării cauzei penale

respective demonstrează contrariul și anume: - Faptul că partea vătămată personal a telefonat inculpata în vederea prestării unor servicii către sine; - Inculpata Bonta Galina a stabilit prețul serviciilor sale care urmau a fi acordate părții vătămate, ultima fiind de acord de a achita asemenea preț. - Partea vătămată a avut posibilitatea de a renunța la serviciile inculpatei în orice moment, însă a acceptat asemenea servicii și achitarea acestora;

- subliniază apelantul că de către inculpată au fost date declarații asupra circumstanțelor cauzei date ce nu au fost combătute de către acuzare. În acest context apărarea consideră că de către acuzare nu au fost prezentate probe pertinente și concludente care ar confirma existența laturii obiective ce se exprimă prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune;

- în concluzie, apărarea consideră că în acțiunile inculpatei Bonta Galina nu sunt întrunite elementele constitutive ale componenței de escrocherie motiv din care solicită adoptarea unei sentințe de achitare, conform art. 390 al. 1 pct. 3 Cod de Procedură Penală al RM.

3.1. Împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021 a declarat apel inculpata Bonta Oxana, solicitând: casarea sentinței ca fiind ilegală și neîntemeiată în partea ce se referă la inculpata Bonta Oxana și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care să fie achitată pe faptul acuzării sale de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, din motivul, că acțiunile mele nu conțin semnele constitutive ale infracțiunii pentru care a fost condamnată.

În motivarea cerințelor sale, inculpata a invocat următoarele aspecte:

- în instanța de fond, la examinarea prezentei cauzei penale, a pledat nevinovată, dat fiind faptul, că ea, Bonta Oxana, nu a comis careva acțiuni infracționale față de partea vătămată Rusu Valentina, pe care nu a cunoscut-o anterior, neavând cu ea careva legături comune sau alte careva activități, ce ar impune careva obligații față de dnei și corespunzător nu i-a făcut careva promisiuni. Consideră, că de la inițierea urmăririi penale, organul de urmărire penală a ignorat prevederile art.254 Cod de procedură penală și rolul său activ la prezentul proces penal, care-l obligau să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului;

- susține că practic, organul de urmărire penală a ignorat obligația aprecierii obiective a probelor administrate, care demonstau, că ea, Bonta Oxana, nu ar fi admis careva acțiuni ilegale față de partea vătămată, nu a avut careva relații și nu și-a asumat careva obligații față de Rusu Valentina;

- consideră, că acuzarea de stat nu a adus careva probe ce ar demonstra vinovăția sa, adică a inculpatei Bonta Oxana, în comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal, în redacția care a fost formulată. Or, nu a comis careva acțiuni ce ar putea fi calificate ca dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic, ori dacă încheierea acestuia este determinată de

comportamentul dolosiv și viclean... Cu atât mai mult, consideră, că organul de urmărire penală neîntemeiat a acuzat-o de comiterea escrocheriei, incriminându-i semnele calificative ale escrocheriei, prevăzute de alin.(1) la art.190 Cod penal, care puteau fi incriminate numai pentru acțiunile comise după 17 august 2018, când au intrat în vigoare schimbările la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018. Din conținutul sentinței emise la 29 iulie 2021 constată că această acuzare a fost menținută, fapt care în opinia inculpatei ar fi unul ilegal, iar instanța de apel urmează- să ia act de faptul dat;

- susține că nu a avut nici o înțelegere prealabilă cu Bonta Galina și nici un plan criminal de a comite careva acțiuni față de Rusu Valentina. A cunoscut-o pe Rusu Valentina doar în anul 2017, fapt confirmat și de către dnei. Anterior ea a ținut contacte și discuții doar cu mama mea - Bonta Galina. Nu a plasat pe rețelele de reclamă careva anunțuri privitor la serviciile ce pot fi acordate sub pseudonimul ”Albina” (faptul dat este incriminat atât ei, cât și lui Bonta Galina, nefiind făcută nici o claritate în acest sens). Nu a comunicat nimănui prin careva forme, că ar dispune de careva capacități extrasenzoriale și că ar putea soluționa careva probleme, inclusiv nici lui Rusu Valentina. Nu a avut careva întâlniri cu partea vătămată Rusu Valentina la domiciliul său și nici nu i-a comunicat acesteia precum că ”familia îi este blestemată”, că în familia ultimei ar putea surveni careva consecințe ș.a., acțiuni de acest gen; Nu i-a insuflat părții vătămate careva frică și nu a convins-o prin careva metode să fie transmise careva sume de bani și nici nu a însușit careva mijloace financiare {în cadrul acelor convorbiri ce le-a avut cu Rusu Valentina i-a comunicat doar ce a rugat-o mama sa - Bonta Galina). Acuzarea adusă ei și menținută prin sentința de condamnare, este identică cu acuzarea adusă lui Bonta Galina, fără a se lua în considerație chiar și declarațiile părții vătămate, care a mărturisit că a avut tangență cu ea, adică Bonta Oxana, pe parcursul anului 2017, fapte care nu corespund acuzării aduse. Partea vătămată Rusu Valentina a menționat în instanța de judecată, că cu Bonta Oxana, a avut doar câteva întâlniri, în cadrul cărora, în mun. Chișinău, i-ar fi transmis anumite sume de bani (2000 euro, 1500 euro și 22 mii lei), bani pe care i-a solicitat Bonta Galina, pentru efectuarea cărorva ritualuri, sume pe care dnei le-a transmis benevol. Ulterior, a primit confirmarea, că banii transmiși prin intermediul lui Bonta Oxana, au ajuns la Bonta Galina. Inculpata Bonta Galina în instanța de judecată a menționat, că Bonta Oxana, nu a avut careva tangențe cu Rusu Valentina, decât cele menționate chiar de partea vătămată, în partea transmiterii sumelor de bani, care erau destinați pentru Bonta Galina. A mai menționat, că ea nu a fost implicată în efectuarea cărorva ritualuri pentru Rusu Valentina și că nu a avut careva întâlniri cu partea vătămată pe aceste teme:

- menționează inculpata că, analizând aceste declarații, se constată lipsa unor probe obiective și convingătoare, ce ar demonstra faptul comiterii cărorva fapte ilegale de către Bonta Oxana, față de partea vătămată Rusu Valentina. Afirmă, că acuzarea adusă ei în totalmente este bazată pe presupuneri, precum, că ar fi acționat în comun cu Bonta Galina cu referire la relațiile ultimei cu partea vătămată Rusu Valentina. Or, organul de urmărire penal și acuzarea de stat, urma prin probe concludente să individualizeze acțiunile ei, în cazul în care ar fi existat careva probe ce ar fi demonstrat o oarecare atitudine a sa față de

partea vătămată, să se menționeze acțiunile concrete în comiterea cărora fapte care sunt expuse în actul de acuzare, care în final este unul formal;

- în aceste circumstanțe, apelanta consideră, că vinovăția sa în comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal, nu a fost demonstrată și careva probe în acest sens nu au fost administrate, urmând, ca instanța de fond să pronunțe doar o singură soluție legală, cea de achitare a ei, din motivul, că acțiunile sale nu conțin semnele constitutive ale infracțiunii ce i se incriminează.

Argumentele părților:

4. Acuzatorul de stat Radu Sili în ședința instanței de apel a solicitat ca apelul declarat de avocatul Roman Medeleanu în interesele inculpatei Bonta Galina și apelul inculpatei Bonta Oxana să fie respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021 fără modificări.

4.1. Avocatul Alexandru Enachi în ședința instanței de apel a pledat pentru admiterea apelurilor declarate de avocatul Roman Medeleanu în interesele inculpatei Bonta Galina și de inculpata Bonta Oxana, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021, pe motivele de fapt și de drept indicate în cererile de apel.

4.2. Partea vătămată Rusu Valentina fiind citată legal despre data, ora și locul examinării cauzei, la ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței.

Astfel, Colegiul Penal consultând părțile și avînd în vedere prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, a dispus judecarea apelurilor în absența părții vătămate.

4.3. Inculpatele Bonta Galina și Bonta Oxana, la ședința de judecată din 21.01.2025, ora 13:30 nu s-au prezentat din motive necunoscute instanței de apel.

Colegiul Penal atestă că pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel la unele ședințe de judecată a fost prezentă inculpata Bonta Galina, iar la altele a fost prezentă Bonta Oxana, fapt care de fiecare dată a impus amînarea ședinței din motivul absenței unui inculpat.

În acest context, instanța de apel a reținut că cererea de apel a fost depusă de apărător în interesele inculpatei Bonta Galina, dar și de Bonta Oxana personal, solicitînd pronunțarea unei Decizii de achitare. Respectiv, inculpații erau obligați să se intereseze de soarta procesului, mai ales în condițiile în care ele au declanșat procedura de apel.

Subsidiar, Colegiul Penal notează că potrivit art. 319 alin. (2) Cod de procedură penală, (2) Partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene.

Audiind participanții la proces, ținînd cont de faptul că inculpatele Bonta Galina și Bonta Oxana au renunțat în mod expres la exercitarea dreptului lor de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, conducîndu-se de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa inculpatelor.

Subsidiar instanța de apel la dezbaterea acestei chestiuni a ținut cont și de *Hotărîrea Curții Europene pentru Drepturile Omului nr. 26850/11 în cauza Mohamed Majdi Kattan contra României*, care are incidență direct asupra speței date și în care Înalta Curte a

statuat că în cazul în care instanța în derularea unui proces penal a executat pozitiv obligațiunea de citare legală a participanților la adresa furnizată de aceștia, iar inculpatul deliberat a neglijat obligațiunea sa de a se prezenta în fața instanței nu constituie încălcare a dreptului la apărare și la un proces echitabil.

Aprecierea instanței de apel:

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a *admite* apelul declarat de avocatul Roman Medeleanu în interesele inculpatei Bonta Galina și de inculpata Bonta Oxana, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021, casînd sentința parțial, în latura penală, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 Cod de procedură penală și pronunță în această parte o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, reieșind din următoarele considerente:

5.1. În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvîrșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

5.2. Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) Instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșînd o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

5.3. Potrivit art. 415 alin. (1), pct. 2) Cod procedură penală, (1) Instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

5.4. Art. 409 Cod de procedură penală stipulează că, (1) Instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

6. În conformitate cu art. 385 alin. (1), pct. 1)-4) Cod de Procedură Penală, (1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvîrșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvîrșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvîrșirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod de Procedură Penală, (1) Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Conform art. 394 alin. (1), pct. 5) Cod de Procedură Penală, (5) Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: 5) încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva.

În conformitate cu art. 325 Cod de Procedură Penală, (1) Judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

7. Cu referire învinuirea inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod Penal, Colegiul Penal reține că prin rechizitoriu, inculpatele sunt acuzate în faptul că prin acțiunile sale ilegale au cauzat părții vătămate Rusu Valentina **un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în mărime de 387 582 lei**, motiv din care acțiunile acestora au fost încadrate în prevederile art. 190 alin. (5) Cod Penal conform indicilor calificativi *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul, și dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții deosebit de mari.*

7.1. Totuși, urmează a fi reținut faptul că art. 190 Cod penal în redacția Legii nr.247 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022 și redacția Legii nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024 a fost modificat, având următorul conținut:

Articolul 190 Cod penal, (1) Escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Escrocheria săvârșită:

- a) cu folosirea de documente false, înscrisuri false;
- b) de două sau mai multe persoane;
- c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile;
- d) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite în scopul dobândirii bunurilor de patrimoniu cultural național mobil din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic,

se pedepesc cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(4) Faptele prevăzute la alin.(1)–(3), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală,

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu amendă în mărime de la 5000 la 9000 de unități convenționale.

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(4), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani, cu amendă în mărime de la 9000 la 16000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

(6) Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(4), dacă valoarea bunurilor depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani, cu amendă în mărime de la 15000 la 20000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

7.2. Astfel, la moment, pentru a califica acțiunile inculpatului în prevederile art. 190 alin. (6) Cod penal, (echivalentul alin. (5) din redacția anului 2018 – proporții deosebit de mari) urmează ca valoarea prejudiciului cauzat să depășească 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar pentru a califica acțiunile inculpatului în prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal (echivalentul alin. (4) – proporții mari) urmează ca valoarea prejudiciului cauzat să depășească 40 de salarii medii.

7.3. După cum s-a menționat mai sus, inculpatele Bonta Galina și Bonta Oxana sunt acuzate în faptul că prin acțiunile sale ilegale au cauzat părții vătămate Rusu Valentina un prejudiciu material în mărime de 387 582 lei.

Colegiul Penal relevă că infracțiunea de escrocherie comisă de Bonta Galina și Bonta Galina a avut un caracter prelungit, caracterizată prin mai multe acțiuni infracționale identice, săvârșite în perioada 2014-2017.

Respectiv, instanța de apel va lua drept bază de calculare a proporțiilor prejudiciului, Hotărârea de Guvern nr. 1233 din 09.11.2016, prin care a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, în mărime de 5600 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Astfel, la moment, pentru a aprecia prejudiciul ca fiind în proporții deosebit de mari, ar urma ca valoarea acestuia să depășească 560 000 (cinci sute șaiszeci mii) lei (5600 lei*100 de salarii medii lunare pe economie = 560 000 lei), iar pentru a aprecia prejudiciul ca fiind în proporții mari, ar urma ca valoarea acestuia să depășească 224 000 (două sute douăzeci și patru) lei, (5600 lei*40 de salarii medii lunare pe economie = 224 000 lei).

La caz, valoarea prejudiciului cauzat părții vătămate Rusu Valentina constituie suma de 387 582 lei, motiv din care valoarea prejudiciului urmează a fi apreciat ca fiind în proporții mari și nu în proporții deosebit de mari.

7.4. Colegiul penal subliniază că soluția expusă supra este justificată își are suportul legal în prevederile **art. 10 alin. (1) Cod penal, Efectul retroactiv al legii penale**, care stabilește că *(1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. (2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.*

7.5. Respectiv, instanța de apel va califica acțiunile inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana în baza art. 190 alin. (4) Cod Penal conform dispoziției articolului în redacția Legii nr. 179 din 26.07.2018, dar cu determinarea proporțiilor prejudiciului conform art. 190 Cod Penal în redacția actuală care este mai favorabilă inculpatului.

8. Sub acest aspect, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, cercetate și verificate în instanța de apel, Colegiul Penal **a constatat** în conformitate cu art. 385 alin. (1), pct. 1)-14) Cod procedură penală că: **Bonta Galina**, în perioada anilor 2014-2017, acționând împreună și de comun acord cu fiica sa Bonta Oxana în baza unui plan criminal prealabil stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite și gratuite a bunurilor altei persoane, sub pseudonimul „Albina” a plasat în mai multe surse de informare în masă, anunțuri publicitare, sub pretextul că deține capacități extrasenzoriale cu ajutorul cărora poate soluționa un spectru larg de probleme, iar fiind contactată la numărul de telefon 0***** de către Rusu Valentina, i-a prezentat ca adevărat faptul că datorită capacităților sale extrasenzoriale, îi poate soluționa toate problemele, iar pentru încheierea actului juridic în acest sens, a invitat-o pe aceasta din urmă la domiciliu său.

Ulterior, Bonta Galina, în perioada lunilor aprilie-decembrie 2017, în cadrul mai multor vizite făcute de Rusu Valentina la domiciliul său amplasat pe adresa mun. *****, continuându-și acțiunile sale infracționale, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă orientată spre atingerea scopului prestabilit, prin discuții și comportament dolosiv și viclean, folosind metode și procedee psihologice specifice de manipulare, i-a spus acesteia din urmă că, „familia sa este blestemată, având o aură negativă asupra sa din cauza căreia în viitor îi pot muri copiii” și pot surveni alte consecințe grave, iar soluționarea acestei probleme se poate realiza doar prin intermediul serviciilor sale, contra unor sume bănești expres indicate de Bonta Galina, concomitent pentru fiecare consultație fiind achitată de către Rusu Valentina suma de 100 lei, în acest mod inducând-o în eroare și prezentându-i ca adevărată o faptă mincinoasă în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul.

Tot ea, în continuarea activităților infracționale, urmărind același scop infracțional, folosindu-se deja de încrederea acordată și de frica pe care i-a insuflato acesteia, invocând că datorita capacităților sale paranormale, va determina înlăturarea aurei

negative și rezolvarea problemelor financiare ale victimei, a dobândit ilicit, în perioada lunilor aprilie- decembrie 2017, urmare a comportamentului dolosiv și viclean de la Rusu Valentina, împreună cu fiica sa Bonta Oxana, suma totală de 387 582 lei, prin care a cauzat părții vătămate Rusu Valentina, un prejudiciu material în proporții mari.

Prin acțiunile sale, Bonta Galina a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal (redacția anului 2018), escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul, și dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții mari.

Bonta Oxana, în perioada anilor 2014-2017, acționând împreună și de comun acord cu mama sa Bonta Galina, în baza unui plan criminal prealabil stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite și gratuite a bunurilor altei persoane, sub pseudonimul „Albina” a plasat în mai multe surse de informare în masă anunțuri publicitare, sub pretextul că deține capacități extrasenzoriale cu ajutorul cărora poate soluționa un spectru larg de probleme, iar fiind contactată la numărul de telefon 0***** de către Rusu Valentina, i-a prezentat ca adevărat faptul că datorita capacităților sale extrasenzoriale, îi poate soluționa toate problemele, iar pentru încheierea actului juridic în acest sens, a invitat-o pe aceasta din urmă la domiciliul său.

Ulterior, Bonta Oxana, în perioada lunilor aprilie-decembrie 2017, în cadrul mai multor vizite făcute de Rusu Valentina la domiciliul său amplasat pe adresa mun. *****, continuându-și acțiunile sale infracționale, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă, orientată spre atingerea scopului prestabilit, prin discuții și comportament dolosiv și viclean, folosind metode și procedee psihologice specifice de manipulare, i-a spus acesteia din urmă că, „familia sa este blestemată, având o aură negativă asupra sa din cauza căreia în viitor îi pot muri copiii” și pot surveni alte consecințe grave, iar soluționarea acestei probleme se poate realiza doar prin intermediul serviciilor sale, contra unor sume bănești expres indicate de Bonta Galina, concomitent pentru fiecare consultație fiind achitată de către Rusu Valentina suma de 100 lei, în acest mod inducând-o în eroare și prezentându-i ca adevărată o faptă mincinoasă în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul.

Tot ea, în continuarea activităților infracționale, urmărind același scop infracțional, folosindu-se deja de încrederea acordată și de frica pe care i-a insuflat-o acesteia, invocând că datorită capacităților sale paranormale, va determina înlăturarea aurei negative și rezolvarea problemelor financiare ale victimei, a dobândit ilicit, în perioada lunilor aprilie- decembrie 2017, urmare a comportamentului dolosiv și viclean de la Rusu Valentina, împreună cu mama sa Bonta Galina, suma totală de 387 582 lei, prin care a cauzat părții vătămate Rusu Valentina, un prejudiciu material în proporții mari.

Prin acțiunile sale, Bonta Oxana a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod penal (redacția anului 2018), escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte

mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul, și dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții mari.

9. Inculpatul Bonta Galina, fiind audiată în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate și a explicat că, pe Valentina Rusu o cunoaște de vreo 3 ani, nu cunoaște prin cine, dar a găsit numărul de telefon al inculpatei și a venit la ea să o ajute, ea ajută oamenii. Rusu Valentina a venit la ea și a cerut să o ajute să vândă un depozit, și inculpata a ajutat-o, nu știe cum, nu s-a împăcat cu banii și nu s-a primit. Consideră inculpata că dacă nu o ajută pe partea vătămată, atunci ea nu era să vină timp de 3 ani la ea, a venit să-l ajute pe băiatul ei și ea a ajutat-o. Susține inculpata că a ajutat-o pe partea vătămată cu vânzarea depozitului, l-a vândut, apoi l-a întors înapoi, asta a fost în anul 2017, apoi a mai venit la ea cu băiatul, afirmă inculpata că i s-a dat așa ca să ajută oamenii, i-a spus că mai trebuie 5000 lei ca să o ajute cu băiatul ei, acolo se vedea rău la ea, nu știe de ce atunci s-a dus la poliție. Timp de 3 ani a ajutat-o și ea venea și aducea tot ce îi spunea inculpata. Oxanei îi spunea și ea repeta, banii care spunea ea că trebuie, banii partea vătămată îi lăsa la Oxana, dar ea nu are nici o legătură cu asta. Valentina Rusu tot timpul venea la inculpată ca să-i facă bine, timp de 3 ani putea să ajungă la poliție, dar când i-a spus că trebuie 5000 lei, atunci ea sa dus la poliție, ea trebuia să-i dea termen că inculpata nu terminase.

La întrebările adresate, inculpata a declarat că, suma de bani care i se incriminează, ea o aducea câte oleacă, prima dată i-a adus banii pentru vânzarea depozitului, inculpata a găsit cumpărător, a luat arvună și nu știe dacă l-a vândut, apoi venea cu băiatul, apoi cu nora și ultima dată așa s-a primit, să nu-i făcut ea bine deodată, apoi nu mai venea la ea. Partea vătămată aducea tot ce ea îi spunea. Menționează inculpata că ea singură presta servicii părții vătămate, aceasta venea la ea și o ajută, Oxana nu a făcut nimic, inculpata îi spunea să lase bani la Ludmila (Oxana) și ea lăsa banii la ea. Din cauza că inculpata era plecată în Odessa, partea vătămată lăsa banii la Oxana. Indică inculpata că, nu-i spunea Oxanei pentru ce sunt banii aceștia, îi spunea doar să ia banii și să-i aducă inculpatei. Nu ține minte sumele de bani, o dată 700 euro, 1000 euro și lei nu ține minte cât anume, 3 ani a lucrat cu dânsa. Concretizează inculpata, că îi spunea sumele de bani și partea vătămată era de acord, să nu fi fost de acord, nu-i mai aducea bani, mult a ajutat-o și ea era credincioasă, credea că mult a ajutat-o să-i facă bine. Partea vătămată nu i-a înaintat niciodată careva pretenții, ea venea pentru noră, nepoată, băiat, dar când cu băiatul a avut mari probleme, când a căzut în accident. Fiica Oxana nu a fost niciodată prezentă când ea se întâlnea cu Valentina, fiica când trăiește la ea, când la casa ei. Banii pe care Rusu Valentina a spus că i-a luat de la ea – au fost întorși Valentinei. Pe pagina web www.999.md anunțul publicitar l-a plasat un nepoțel. Referitor la numele Albina, Maria, Galina explică că, părinții le dau câte 3-4 nume la botez, Rusu Valentina îi spunea Albina. Partea vătămată i-a adus 33 cuțițe, 33 linguri, 33 furculițe, 33 ștergare, 33 sticle de șampon, 33 săpunuri, le-a primit dacă este scris acolo. Telefonul mobil de model „Samsung” l-a primit, dar nu ține minte dacă l-a întors înapoi. Recunoaște că a primit și bani pentru telefonul „Iphone 6”. Menționează inculpata, că o curăța pe partea vătămată cu agheasmă, o descântă, îi pune protecția împrejurul ei ca să-i meargă. Susține

inculpata că, bunica sa i-a dat darul acesta, oamenii vin la ea și ea le trage cărțile, nu impune pe nimeni, vre-un document ce confirmă aceste capacități ale sale nu are. De mulți ani se ocupă cu asta, nu a început cu Rusu Valentina, veneau clienți și mereu se duceau mulțumiți, niciodată nu a avut probleme. Nu s-a plâns nimeni niciodată pe ea referitor la descântecele ce le făcea. Lui Rusu Valentina, când a venit la inculpata cu băiatul, băiatul avea să moară, inculpata i-a sus că cică ca să moară cineva din casa ei, i-a spus că trebuie să aducă acești 5000 lei, dar să aruncă acest rău, ea a spus că băiatul lucrează la bancă, pentru a alunga răul, ea a adus 5000 lei și a adus poliția. Rusu Valentina venea și ea îi spunea 3000 lei, 6000 lei, apoi când ea s-a dus la poliție, a spus suma totală, când a venit la poliție, i-a restituit suma indicată înapoi. Valentina Rusu venea singură la ea pe str. ***** de la Poșta Veche. Rusu Valentina îi dădea inculpatei 200 lei dacă aceasta îi trăgea cărțile, dar la fiecare consultație, dacă i-a dat câte 100 lei nu ține minte. Bonta Oxana nu era lângă ea când îi trăgea cărțile lui Valentina Rusu. Nu ține minte câți bani Valentina Rusu a transmis Oxanei, ea îi spunea Oxanei că o să vină Valentina să aducă bani, dar Oxana nu o întreba ce bani. Oxana are două nume: Ludmila și Oxana.

9.1. Inculpatul Bonta Oxana, fiind audiată în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate și a explicat că, pe Rusu Valentina o cunoaște doar prin intermediul doamnei Galina, pentru că partea vătămată lăsa banii la inculpată. Bonta Galina este mama sa, aceasta o suna și îi spunea la ce oră o să vina Rusu Valentina și o să-i lase ceva, nu știa ce este acolo și pentru ce, ea doar primea de la partea vătămată și transmitea ce îi lăsa Galinei, care era la acel moment în Ucraina.

La întrebările adresate, inculpata a declarat că, cu Rusu Valentina nu-și amintește exact când a făcut cunoștință, de vreo 2 ori ea a venit și i-a transmis, ea nici în casă nu intra, doar îi transmitea plicul pentru doamna Galina. Nu s-a întâlnit cu Rusu Valentina când era Galina, au fost doar cazuri când ea era la bucătărie, și intra Rusu Valentina la doamna Galina, ea doar o vedea că intră, dar mai departe nu participa la ce făceau ele. Rusu Valentina nu s-a adresat niciodată la ea pentru rezolvarea cărorva probleme. Nu cunoaște ce sume de bani transmitea Rusu Valentina pentru Bonta Galina, nu-i număra. Prin Bonta Galina, îi spunea când o să vină Valentina la ea, și ea doar o suna și spunea că Bonta Galina a spus că o să vină la ea, să lase ceva pentru a transmite Galinei în Ucraina. Susține inculpata că nu o interesa ce și cum fac ele, și nu întreba. Numărul de telefon ***** îi aparține inculpatei Bonta Oxana, numărul 068131600 și +380 635750180 aparțin Galinei. Nu a cerut bani de la Valentina pentru telefonul „Iphone 6” ceea ce îi spunea Galina, transmitea Valentinei, aceasta uneori răspundea la telefon, uneori nu. Valentina i-a adus banii pe str. ***** la Poșta Veche. Nu a înțeles pentru ce ia banii aceștia, ea îi lăsa pentru a-i transmite doamnei Galina și pe ea nu o interesa anume pentru ce sunt, ea nu se ocupă cu ghicitul, se ocupă cu vânzările.

10. Cu toate că inculpatele **Bonta Galina și Bonta Oxana** nu și-au recunoscut vinovăția în comiterea faptelor incriminate, vina acestora a fost confirmată prin probele administrate de organul de urmărire penală, cercetate în instanța de fond, cercetate și verificate în instanța de apel după cum urmează:

- *declarațiile părții vătămate Rusu Valentina*, care fiind audiată în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond a comunicat că, până la caz pe Bonta Oxana și Galina o cunoștea. Cu vreo 4 ani în urmă a găsit în ziar un anunț precum că presta servicii, era scris că a participat și la „Bitva extrasensov”. A sunat la numărul 0*****, i-a răspuns persoana care s-a prezentat ca doamna Albina, a spus că o sună referitor la anunțul din ziar, ea i-a explicat cum să ajungă, i-a spus adresa că se află pe str. Putnei 56 și că poate să ajungă cu rutiera 132 pe care poate să o ia de la piața centrală. S-a dus a doua zi, ea i-a întins cărțile, i-a zis ceva drept precum că are 3 feciori etc., a achitat 100 lei și a intervenit în 2017, în aprilie, avea telefonul ei pe care l-a menționat mai sus. I-a spus că are de vândut un imobil și a întrebat dacă poate interveni ca să poată vinde imobilul mai repede. Ea i-a spus că poate face acest lucru și i-a spus să se ducă la ea. În luna aprilie, pe la Paște își amintește că era, s-a dus acasă la ea, era numai ea acasă, i-a explicat în ce constă problema. Ea i-a explicat că poate face așa ceva, a mai avut asemenea cazuri și anterior. Ea i-a spus că o să o coaste 1300 euro, în acea zi nu i-a dat banii, a revenit în acea zi sau în ziua următoare, nu-și amintește exact, prima sumă care i-a dat-o a fost 1300 euro și timp de 3 săptămâni vor apărea cumpărătorii. Nu a așteptat să treacă 3 săptămâni, a sunat peste 2 săptămâni, ea i-a zis că a început să lucreze dar trebuie să mai aducă niște bani, pentru că trebuie să lucreze aparte cu ea și cu soțul. Ea i-a adus din nou 1300 euro, asta a fost în luna mai 2017, dintre acești bani o parte i-a împrumutat. A mai trecut o perioadă de timp și aceasta i-a spus că trebuie să mai aducă soțul 1300 euro și i-a zis că cumpărătorii vor apărea. Apoi a sunat-o și i-a spus că băiatul cel mare are o cumpănă și din acest motiv nu poate vinde imobilul, a cerut din nou 1300 euro, i-a spus că mai trebuie niște ștergare, luminări. Își amintește că a împrumutat 1400 euro. Trebuia să-i dea 1300 euro ei, iar din restul a cumpărat aproximativ 12 ștergare și luminări. Ea i-a spus că lucrează și totul o să se primească. Apoi mai târziu a sunat-o și i-a spus că ceilalți 2 copii tot sunt în pericol și din acest motiv nu poate vinde imobilul, în caz contrar riscă să moară copii. A împrumutat 2600 euro și i-a dus, peste o perioadă de timp i-a spus că se lucrează, se curăță dar pentru a vinde imobilul i-a cerut un telefon cu care i-a spus că se duce la mănăstiri, a cumpărat telefon de 3600 lei sau 3800 lei de la Hîncești, mai exact a achitat 3600 lei pentru că era în reducere. Peste o perioadă de timp a sunat-o și i-a spus că merge ritualul, dar trebuie niște luminări de un metru, îi spunea că ea este la Poceaevca, dar luminările să i le ducă acasă fiicei ei. Atunci a făcut cunoștință cu Bonta Oxana, era sfârșitul lunii iulie 2017, își amintește că a împrumutat banii de la sora sa care trebuia să aibă nuntă. Când s-a dus, Oxana a întâlnit-o afară și i-a zis să nu se teamă că mama sa are o putere foarte mare, o să se implice și ea și se vor duce la Ucraina luminările. Ea deja își dădea seama că o amăgesc și voia să se ducă cu banii înapoi, dar au influențat asupra ei, îi spunea că ei sunt de pe loc, alături trăiesc frații lor. Ea a spus că îi trebuie urgent banii pentru că are nuntă sora și a împrumutat de la ea, Oxana i-a spus că dacă până în luna august nu va vinde secția de conserve, atunci ea îi va da acești bani. Oxana i-a spus că mama ei este la mănăstire la Poceaev și acolo este o putere foarte mare, concretizează că Oxanei i-a dat 2000 euro pentru a-i transmite mamei ei. A mai trecut o perioadă și a sunat-o doamna Galina de pe un număr de telefon ucrainean, și i-a spus că ceva nu este bine, pentru că acel telefon s-a topit și trebuie să ia unul mai performant, primul telefon

era „Samsung”, iar ulterior i-a zis să ia „Iphone 6”. În această perioadă deja s-a întors de la Ucraina, i-a spus că trebuie să ducă 33 ștergare, șampoane, săpunuri, linguri, cuțite, de toate i-a cerut câte 33. A întrebat cât costă un asemenea telefon și i-a spus că la Ucraina costă 1131 euro. Pentru a nu avea probleme că a cumpărat un telefon care nu era bun, a spus că îi va da banii și ea își va cumpăra singură. I-a adus banii, i-a dat 1140 sau 1150 euro, a împrumutat 1200 și de restul a cumpărat ce i-a mai cerut ea. Toate acestea s-au întâmplat aproximativ în septembrie și ea nu avea timp pentru că se începuse recoltarea. A dus toate cele cerute, ea i-a spus de unde să le cumpere, i-a spus de la un magazin „Zolușca”, dar ea nu s-a dus acolo, s-a dus la piața centrală pentru că acolo era mai ieftin. După aceasta i-a spus că ea o să spele cu acestea tot răul, apoi s-a dus în Ucraina dna Galina, ea îi spunea să mai aibă răbdare că o să vină cumpărătorul. Ea le spunea că nu mai are de unde să le dea bani. A sunat-o din Ucraina și i-a spus că s-a întâmplat ceva rău, acele luminări s-au topit și este rău cu feciorii părții vătămate și că ea trebuie din nou să facă niște lumânări mari și din nou trebuie să le dea bani. A împrumutat iarăși 1500 euro și i-a dus Oxanei acasă. Le suna și plângea, dar ele îi cereau să aibă răbdare, îi spuneau că ceva s-a ars acolo și din nou cereau bani. A împrumutat 1500 euro, și tot o sunau periodic și cereau bani, în noiembrie tot 1500 euro le-a transmis, îi spuneau că se roagă la Ucraina. A împrumutat de la o mătușă bani și i-a transmis din nou 22000 lei pentru că îi spunea că ceva este cu feciorii ei și trebuie să facă ritualurile. Îi spunea că dacă le dă 20000 lei cu siguranță totul o să se primească, ele deja vor termina ritualul. Ele o sunau și cereau acești 20 000 lei, apoi i-au zis măcar 10 000 lei să le dea, nu le-a dat deja acești bani. Concretizează că a luat și de la bancă suma de 45 000 lei pe care i-a transmis dnei Albina, dnei Oxana i-a dat mai mult din luna august, când mama acesteia se afla peste hotare. În total a dat 15 800 euro și 67 000 lei.

La întrebările adresate, partea vătămată a declarat că, suma totală este de 15800 euro și 67 000 lei. În afară de cele enunțate, a mai dat zahăr, bomboane etc, dar acestea intră în sumele respective. Imobilul nu a mai fost vândut. Nu are careva pretenții de ordin material sau moral față de inculpate, i-au achitat suma de 15 000 euro. Nu i-a fost restituită toată suma, dar a fost de acord așa, pentru că credea că nu va primi nimic. Restituirea a avut loc până la transmiterea cauzei în judecată. Recipisă este la materialele cauzei, nu-și amintește exact data.

Ea i-a spus că nu poate face ritualul, trebuia să achite pentru fiecare membru al familiei câte 1300 euro. Careva pretenții nu are. Ea a spus totul așa cum este. Prima data a transmis 1300 euro în luna aprilie pentru a fi vândut imobilul. Bonta Galina i-a comunicat că aceste ritualuri vor fi efectuate de ea. Galina îi spunea că sumele de bani sunt pentru ritualuri, nu-i spunea pentru cine anume. Nu i-a comunicat că vor fi implicate alte persoane în aceste ritualuri. Până la acea zi - iulie 2017, nu a mai discutat cu Bonta Oxana, cunoaște că aceasta se numea Ludmila. suma de bani pe care a transmis-o Oxanei era pentru Galina. Ulterior după ce i-a transmis Oxanei suma de bani, a primit confirmarea de la Galina că a primit banii, i-a confirmat prin telefon. Referitor la suma 1138 euro pentru „Iphone”, aceasta a fost transmisă Galinei. Referitor la suma 1500 euro pentru a face ritualuri pentru feciorii ei, 22 000 lei i-a transmis Oxanei pentru Galina.

Transmitea de fiecare dată sumele pe care i le cerea Galina. Ea dacă o suna, îi spunea că Albina (Galina) a pus-o să o sune Albina și îi spunea să-i dea bani Oxanei.

Indică partea vătămată că, s-a adresat cu întrebarea cu imobilul, dar Galina ia spus că nu se primește deoarece trebuie să facă ritualuri pentru feciori și soț. Până în 2017 s-a adresat cu unele probleme, având telefonul acesteia, s-a adresat la ea ca extrasens, ca ghicitoare;

- **declarațiile martorului Rusu Vasile**, care în cadrul ședinței de judecată a declarat că Rusu Valentina este mama sa, pe inculpatele din sala de ședință nu le cunoaște. Referitor la caz poate relata că la începutul lunii martie 2018, o rudă l-a informat că mama lui a împrumutat de la ea o sumă de bani, aproximativ 2500 euro, prin luna iunie sau iulie 2017, între timp ea a aflat de la o altă rudă că Rusu Valentina a împrumutat și de la ea suma de aproximativ 2000 euro, de la un nepot aproximativ 1500 euro și de la alt nepot încă 600 euro și el se gândea că ceva nu este în regulă, de ce Rusu Valentina a împrumutat de la rude, dar nu de la feciori și de fiecare dată cerea ca să nu le spună feciorilor. I-a părut suspect și a început să investigheze, Rusu Valentina avea probleme cu sunetul la telefon, la care el a procurat un telefon nou și a instalat o programă care face înregistrări audio. În scurt timp a rămas șocat față de cele ce a aflat. Două doamne sunau insistent de câteva ori pe zi și solicitau bani pentru anumite ritualuri care din cele auzite și-a dat seama că făceau ritualuri pentru a vinde un bun. Rusu Valentina le informa că nu mai are de la cine împrumuta bani, pentru că și așa a împrumutat de la toți și oamenii cer banii, iar doamnele o impuneau, spuneau că ele acuși o să aprindă luminări și ea o să sune la niște persoane care vor accepta să-i împrumute, după care sunau după un timp, și spuneau că dacă nu va aduce bani până la o anumită dată și oră, vor avea de suferit copii, o amenințau cu anumite decese și probleme de sănătate. După numerele care sunau, a făcut o investigație și a aflat că se ocupă cu ritualuri. Lui Rusu Valentina nu i-a spus nimic, între timp a mai sunat și alte rude și voia să afle de la cine a mai împrumutat, în total suma era de 15 sau 16 mii euro. După care s-a adresat la poliție unde a relatat toate cele spuse ca să investigheze cazul.

La întrebările adresate, martorul a declarat că, cu aceste 2 persoane care solicitau de la mama lui bani nu a discutat, de asta și s-a adresat la poliție. Tot ceea ce a relatat, a fost din ceea ce a ascultat că vorbea mama sa cu acele 2 femei, acestea o sunau foarte insistent. Careva sume a înțeles că au fost restituite, mama sa nu a cunoscut aceasta până nu a fost transmis dosarul în judecată, atunci a văzut în presă. Apelurile erau de la ambele doamne, mai insistentă era Oxana, care o amenința cu moartea copiilor și cu probleme. Mama sa nu le apela pe doamne. Nu cunoaște toate sumele, dar din aceea ce a sunat rudele și cunoscuții, a aflat că a împrumutat peste 15 mii euro;

- **declarațiile martorului Gherman Ion**, care în cadrul ședinței de judecată a declarat că pe inculpatele Bonta Oxana și Bonta Galina nu le cunoaște. Pe partea vătămată Rusu Valentina o cunoaște, e sora mai mare a mamei sale, este mătușa sa. Rusu Valentina e sora mamei sale și prin anul 2017, era vară, l-a telefonat și l-a rugat să-i împrumute suma de 1400 euro, s-au întâlnit pe lângă Piața Centrală și i-a dat banii, i-a comunicat că are nevoie pentru a o ajuta cineva să vândă fabrica de conserve pe care o are. Puțin i s-a părut că era stresată doamna și i s-a părut straniu că a ajuns la ei să

împrumute bani pe când are copii care o duc bine și ar putea să o ajute. I-a dat banii, după care ea s-a dus într-o direcție necunoscută, i-a comunicat că o să-i restituie suma când o să aibă bani, nu a stabilit un termen în care să-i întoarcă banii.

La întrebările adresate, martorul a declarat că ea a mai împrumutat de la verișorul său Petru Covali sume de bani. Ea i-a spus să-i împrumute bani, dar să nu le spună copiilor ei și soțului. Ea nu i-a comunicat că a cerut cineva de la ea bani, dar că să o ajute să vândă cineva fabrica;

- **declarațiile martorului Covali Petru Pavel**, care în cadrul ședinței de judecată a declarat că pe Bonta Galina și Bonta Oxana nu le cunoaște. Pe partea vătămată Rusu Valentina o cunoaște - ea este mătușa lui. În anul 2017 la sfârșitul lunii mai începutul lunii iunie, dna Valentina l-a telefonat și l-a rugat să-i împrumute 600 euro. Motivul fiind ca să o ajute să realizeze fabrica de conserve din sat. După care s-au întâlnit la Gara de Sud, acolo i-a transmis banii și acolo s-au despărțit.

La întrebările adresate, martorul a declarat că, Rusu Valentina, când s-au întâlnit părea puțin agitată, dar nu a intrat în detalii doar i-a transmis banii și atât. Ea este mătușa sa, de mic copil vacanța o petrecea la ea, față de cum a văzut-o anterior - părea agitată. Nu i-a comunicat că de la ea cineva ar solicita niște sume de bani. Până la caz mătușii sale nu a mai împrumutat bani. Dar a aflat acum 4-5 luni în urmă pentru ce a avut nevoie de bani, de la o verișoară, a aflat că banii nu iau trebuit pentru fabrica de conserve, dar pentru altceva;

10.1. Vinovăția inculpatelor se mai confirmă și prin mijloacele materiale de probă:

- **proces-verbal privind consemnarea celor constatate din 19.03.2018**, din care rezultă că, potrivit plângerii cet. Rusu Valentina Gheorghe, domiciliată în r-nul Hîncești, s. Stolniceni, prin care solicită organele de drept să atragă la răspundere conform legislației în vigoare persoanele de origine romă pe nume Albina și Ludmila, care în perioada de timp din aprilie 2017 până în februarie 2018, în mun. *****, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul acordării de servicii extrasensorice, au însușit de la dânsa bani în sumă de 20 000 euro (vol. I, f.d.12);

- **informația de la Poliția de Frontieră privind traversarea frontierei** de către Bonta Galina, din care rezultă că, în perioada de 06.10.2017-08.10.2017, 30.10.2017-23.11.2018, 06.12.2017-25.12.2017 a traversat frontiera Republicii Moldova în sensul ieșire/intrare prin PTF „Palanca-Maiaki-Udobnoe” (vol.I, f.d.23);

- **informația de la Poliția de Frontieră** privind traversarea frontierei de către Bonta Galina pentru perioada 24.07.2013-25.12.2017 (vol.I, f.d.26);

- **informația de la Poliția de Frontieră** privind traversarea frontierei de către Bonta Oxana pentru perioada 01.01.2017-18.02.2018 (vol.I, f.d.29-32);

- **informația oferită de SRL „Simpals”**, din care rezultă că, de pe numărul de telefon ***** au fost publicate diferite anunțuri, printre care și unul din data de 23.08.2014, re-publicat pe 30.11.2017 privind prestarea serviciilor de clarvăzătoare (vol.I, f.d. 34-42), examinată prin procesul-verbal de examinare a obiectului (f.d.43) și recunoscută drept mijloc material de probă (f.d.44);

- **procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 23.03.2018**, potrivit cărui, Rusu Valentina solicită organului de poliție să

atragă la răspundere penală persoanele care la înfățișare par a fi de origine romă pe nume Albina, Ludmila și alte persoane posibil implicate, care în perioada de timp din aprilie 2017 până în decembrie 2017, la domiciliul lor în mun. *****, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul dezlegării unor vrăji și acordării de servicii extrasensorice au însușit de la ea mijloace financiare în sumă de 15 800 euro și 67 000 lei, și la moment continuă să o telefoneze, amenințând-o că în caz de nu le mai dă 20 000 lei să finiseze ritualul, familia sa va avea mari probleme din partea lor, inclusiv îi vor deceda copii. În calitate de probe a acțiunilor ilicite ale lui Albina, Ludmila și alte persoane posibil implicate, sunt numerele de telefoane la care contacta, actele privind transferul bancar pe numele lui Drima Nicolai efectuat la cererea numitelor, cunoașterea de către ea a interiorului casei numitelor unde le transmitea banii, contractul de împrumut cu asociația de economii și împrumut „Ciuciuleni-Credit” de la care a luat un împrumut de 45 000 lei, pe care ulterior i-a transmis numitelor (vol.I, f.d.54);

- **procesul-verbal de ridicare din 23.03.2018**, potrivit cărui, de la Rusu Valentina au fost ridicate actele care confirmă faptul efectuării transferurilor bancare pe numele lui Drima Nicolae, faptul luării împrumutului de la „Ciuciuleni-Credit”, contract de asigurare (vol.I, f.d.80-84), actele examinate prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 26.03.2018 (f.d.85) și recunoscute drept mijloace materiale de probă (f.d.86);

- **procesul-verbal de ridicare din 07.08.2018**, potrivit cărui, de la Rusu Vasile a fost ridicat un CD cu discuția telefonică a cet. Rusu Valentina de pe numărul 06*****(vol. I, f.d.88-89);

- **procesul-verbal de examinare a obiectului din 08.08.2018**, potrivit cărui a fost examinat CD-ul ridicat de la Rusu Vasile, pe care sunt înregistrate 7 discuții telefonice, care au fost stenografiate și anexate la procesul-verbal respectiv (vol. I, f.d.90-97);

- **proces-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 17.05.2018**, - 5 CD-R purtător material de informații (vol.I, f.d.116);

- **proces-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 17.06.2018**, - 6 CD-R purtător material de informații (vol.I, f.d.190);

- **proces-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 17.06.2018**, potrivit cărui sunt fixate rezultatele interceptării convorbirilor telefonice de pe numărul 06*****cu stenografierea discuțiilor (vol.I, f.d.150-160);

- **proces-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații din 03.05.2018**, potrivit cărui au fost interceptate și înregistrate comunicările telefonice dintre Bonta Galina și Rusu Valentina, stenograma discuțiilor fiind anexată la procesul-verbal, DVD-R nr.331(vol. I, f.d.177-184);

- **proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 05.05.2018**, potrivit cărui, Rusu Valentina a fost înzestrată cu mijloace tehnice speciale de înregistrare audio-video (vol.I, f.d. 198);

- **proces-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigație din 12.06.2018**, potrivit cărui, au fost fixate rezultatele măsurii speciale de investigație interceptarea și înregistrarea de imagini foto-video, fiind anexată și stenograma discuțiilor purtate între Rusu Valentina și Bonta Galina (vol. I, f.d.202-207);

- *proces-verbal de percheziție din 05.06.2018*, potrivit căruia, de la domiciliu lui Bonta Galina din mun. *****, au fost depistate și ridicate 10 bancnote cu nominalul de 500 lei, două carnete cu înscrisuri manuscrise – obiectele ridicate fiind recunoscute drept corpuri delictive, fiind utilizat telefonul mobil de model „XiamiRadmi 4x,- informația stocată pe CD cu nr. 675 din 05.05.2018 (vol.II, f.d.9-11);

- *proces-verbal de percheziție din 06.06.2018* (vol.II, f.d.18-21);

- *proces-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 18.10.2018*, potrivit căruia, Rusu Valentina a recunoscut-o persoana de pe fotografia cu nr.2 ca fiind Bonta Oxana, care s-a prezentat cu numele Ludmila și care totodată este fiica cet. Bonta Galina (vol.III, f.d.66);

- *extras din Registrul bunurilor imobile* în privința imobilului situat în mun. *****, care aparține cu dreptul de folosință cet. Bonta Galina *****lovna (vol.III, f.d.249), în privința imobilului situat în mun. Chișinău, or. Vatra, str. Mărțișorului, 1/A, care aparține cu dreptul de proprietate lui Bonta Oxana (f.d.250-251);

11. Colegiul Penal reține că lipsesc careva temeieri de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate Rusu Valentina și ale martorilor Rusu Vasile, Gherman Ion și Covali Petru, și probele administrate în faza urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată, care în ansamblu racordă între ele și pe deplin confirmă vinovăția inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea acestora, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate, poziția avocatului fiind una de apărare și este îndreptată spre eschivarea de la răspundere pentru cele comise.

12. Colegiul Penal menționează că, conform art. 24 alin. (3) Codul de procedură penală, părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

Conform art. 314 alin. (1) și (3) Codul de procedură penală, instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii, să cerceteze corpurile delictive, să dea citire rapoartelor de expertiză judiciară, proceselor-verbale și altor documente, precum și să examineze alte probe prevăzute de prezentul cod. Derogări de la condițiile menționate în alin.(1) și (2) pot fi admise doar în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Nemijlocirea procesului de cercetare a probelor de către instanța de judecată care judecă cauza în fond constă în cercetarea în direct, sub toate aspectele a probelor prezentate în instanța de părți sau administrate de către instanța la cererea părților. Nemijlocirea cercetării probelor constă în aceea că: 1) instanța își întemeiază concluziile sale doar pe acele date factologice care au fost cercetate de ea, constatate și percepute nemijlocit; 2) sentința poate fi întemeiată doar pe probele cercetate și apreciate în ședința

de judecată, 3) probele dobândite în cadrul urmăririi penale nu pot fi puse la baza sentinței, dacă nu au fost cercetate în ședința de judecată cu participarea părților. Sentința de condamnare poate fi adoptată doar dacă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost dovedită prin ansamblul de probe cercetate nemijlocit de către instanța de fond. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, sau în mod exclusiv ori în principal pe declarațiile martorilor, depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în lipsa lor.

Contradictorialitatea este unul din principiile fundamentale care guvernează procedura penală, în deosebi la faza de judecare a cauzei. În fața instanței apar două părți egale – partea acuzării și partea apărării, care trebuie asigurate de către instanță cu posibilități egale de a-și realiza pozițiile sale, adică urmează a fi asigurat principiul egalității armelor. Jurisprudența CEDO în nenumărate cazuri a accentuat că egalitatea armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație mai dezavantajată în raport cu partea opusă. Între părți trebuie să se mențină un echilibru corect (*Hot CEDO din 24 februarie 1994, cauza De Haes Gijssels contra Belgiei*). Totuși, acest principiu nu este unul absolut, dar poate fi suspus unor limitări și restrângeri.

13. Astfel, analizând probele prezentate în ședința instanței de apel și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate, contrar alegațiilor părții apărării, Colegiul penal constată că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatelor în comiterea faptei imputate.

Instanța de apel cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, stabilește că acțiunile inculpatei **Bonta Galina** cuprind elementele constitutive ale **art. 190 alin. (4) Cod penal** (redacția anului 2018), escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul, și dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții mari.

La fel și acțiunile inculpatei **Bonta Oxana** cuprind elementele constitutive ale **art. 190 alin. (4) Cod penal** (redacția anului 2018), escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul, și dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții mari.

14. Potrivit textului de apel formulat de către avocatul Roman Medeleanu în interesele inculpatei Bonta Galina împotriva sentinței instanței de fond, rezultă că partea apărării pledează pentru pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatei. Raportând motivele invocate în cererile de apel la materialele cauzei penale, Colegiul penal reține că argumentele invocate de apelant nu și-au găsit confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale, motiv pentru care Colegiul penal va respinge solicitarea părții apărării privind pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatei. În contextul

celor enunțate, Colegiul penal consideră neîntemeiate argumentele inculpatei, cât și a părții apărării invocate în cererea de apel precum că probele prezentate de către partea acuzării nu dovedesc vinovăția inculpatei, fapt ce nu poate fi reținut în speță or, dimpotrivă, întreg ansamblul probatoriu al cauzei penale indică la culpabilitatea lui Bonta Galina. Mai mult ca atât, afirmațiile invocate de apărătorul inculpatei nu au suport probatoriu, iar în acest sens nu au fost prezentate alte careva probe care în coroborare cu cele anexate la materialele cauzei ar demonstra contrariul învinuirii.

15. Colegiul Penal apreciază critic alegațiile apărării precum că nu ar fi fost probată latura subiectivă infracțiunii de escrocherie, nefiind prezentate probe care ar demonstra faptul că inculpata Bonta Galina ar fi avut intenția de a deposeda de careva bunuri pe partea vătămată.

Instanța subliniază că partea vătămată a indicat în declarațiile sale suficient de explicit că "... I-a spus că are de vândut un imobil și a întrebat **dacă poate interveni** ca să poată vinde imobilul mai repede. Ea **i-a spus că poate face acest lucru** și i-a spus să se ducă la ea. În luna aprilie, pe la Paște își amintește că era, s-a dus acasă la ea, era numai ea acasă, i-a explicat în ce constă problema. **Ea i-a explicat că poate face așa ceva, a mai avut asemenea cazuri și anterior.** Ea i-a spus că **o să o coaste** 1300 euro, în acea zi nu i-a dat banii, a revenit în acea zi sau în ziua următoare, nu-și amintește exact, prima sumă care i-a dat-o a fost 1300 euro și timp de 3 săptămâni vor apărea cumpărătorii. Nu a așteptat să treacă 3 săptămâni, a sunat peste 2 săptămâni, ea i-a zis că **a început să lucreze** dar **trebuie** să mai aducă niște bani, pentru că trebuie să lucreze aparte cu ea și cu soțul. Ea i-a adus din nou 1300 euro, asta a fost în luna mai 2017, dintre acești bani o partea i-a împrumutat. A mai trecut o perioadă de timp și aceasta **i-a spus că trebuie să mai aducă** soțul 1300 euro și i-a zis că cumpărătorii vor apărea. Apoi a sunat-o **și i-a spus că băiatul cel mare are o cumpănă și din acest motiv** nu poate vinde imobilul, a cerut din nou 1300 euro, i-a spus că mai trebuie niște ștergare, luminări. Își amintește că a împrumutat 1400 euro. Trebuia să-i dea 1300 euro ei, iar din restul a cumpărat aproximativ 12 ștergare și luminări. Ea i-a spus că lucrează și totul o să se primească. Apoi mai târziu a sunat-o și **i-a spus că ceilalți 2 copii tot sunt în pericol și din acest motiv nu poate vinde imobilul**, în caz contrar riscă **să moară copii**. A împrumutat 2600 euro și i-a dus, peste o perioadă de timp i-a spus că se lucrează, se curăță dar pentru a vinde imobilul i-a cerut un telefon cu care i-a spus că se duce la mănăstiri, a cumpărat telefon de 3600 lei sau 3800 lei de la Hîncești, mai exact a achitat 3600 lei pentru că era în reducere. Peste o perioadă de timp **a sunat-o și i-a spus că merge ritualul**, dar trebuie niște luminări de un metru, îi spunea că ea este la Poceaevca, dar luminările să i le ducă acasă fiicei ei.

Respectiv, este evident că inculpata a indus-o și menținut-o pe Rusu Valentina în eroare, afirmînd că ar deține capacități extrasenzoriale cu ajutorul cărora poate soluționa un spectru larg de probleme, iar scopul urmărit de Bonta Galina a fost în mod evident însușirea ilegală a mijloacelor bănești de la partea vătămată.

16. Cît privește afirmațiile inculpatei Bonta Oxana că nu a comis careva acțiuni infracționale față de partea vătămată Rusu Valentina, pe care nu a cunoscut-o anterior, neavînd cu ea careva legături comune sau alte careva activități, ce ar impune careva

obligății față de aceasta și corespunzător nu i-ar fi făcut careva promisiuni, Colegiul Penal la fel le respinge ca neîntemeiate, acestea fiind combătute prin probele administrate de organul de urmărire penală, cercetate în instanța de fond și verificate în instanța de apel.

Completul judiciar subliniază că Bonta Oxana este acuzată în faptul că a comis infracțiunea de escrocherie prin participație cu Bonta Galina, iar partea vătămată în declarațiile sale a confirmat că a transmis bani inclusiv și lui Bonta Oxana.

Astfel, partea vătămată a comunicat instanței că ”... Când s-a dus, Oxana a întâlnit-o afară și i-a zis să nu se teamă că mama sa are o putere foarte mare, o să se implice și ea și se vor duce la Ucraina luminările. Ea deja își dădea seama că o amăgesc și voia să se ducă cu banii înapoi, dar au influențat asupra ei, îi spunea că ei sunt de pe loc, alături trăiesc frații lor. Ea a spus că îi trebuie urgent banii pentru că are nuntă sora și a împrumutat de la ea, Oxana i-a spus că dacă până în luna august nu va vinde secția de conserve, atunci ea îi va da acești bani. Oxana i-a spus că mama ei este la mănăstire la Poceaev și acolo este o putere foarte mare...”.

17. În aceeași ordine de idei, Colegiul penal, nu poate reține afirmația apărării precum că, actele cercetate în ședință și apreciate de instanța de judecată ca fiind pertinente cazului, nu pot sub nici o formă demonstra vinovăția inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana în comiterea infracțiunilor imputate, or Colegiul penal atestă că, careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate cu achitarea inculpatelor, instanța de apel consideră că nu se regăsesc în speță, iar alegațiile avocatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, fără o motivare plauzibilă.

18. Prin urmare, Colegiul penal reiterează că, în cadrul ședinței de judecată au fost prezentate suficiente probe pertinente, concludente, veridice și utile, care demonstrează pe deplin vinovăția inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Codul penal.

19. **Cu referire la pedeapsa ce urmează a fi aplicată inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana**, Colegiul Penal menționează că potrivit prevederilor art. 61 alin.(1) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Iar, potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

20. Conform art. 75 alin. (1) din Codul penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale

familiei acestuia. Iar potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Colegiul, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților, ține cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 din Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Mai mult, urmează a fi reținut că din dispozițiile art. 75 alin.(1) Codul penal, se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedepsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

Ca urmare, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal al RM. Iar, individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

După această clarificare, instanța accentuează că pedeapsa aplicată inculpaților trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Cuquantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

21. La caz, componența de infracțiune imputată inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana, prevăzută **art. 190 alin. (4) Cod Penal** (redacția anului 2018), *se sancționa cu*

închisoare de la 7 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Astfel, privind gravitatea infracțiunii săvârșite, conform art.16 din Codul penal, Colegiul atestă că infracțiunea săvârșită de Bonta Galina și Bonta Oxana, se atribuie la categoria infracțiunilor *grave*.

22. În continuare, instanța de apel reține că circumstanțe ce atenuază răspunderea penală, conform art. 76 CP, în privința lui Bonta Galina și Bonta Oxana instanța de fond a reținut - repararea benevolă a pagubei pricinuite sau înlăturarea daunei cauzate (art.76 alin.(1) lit. e) CP), or partea vătămată a comunicat că până la transmiterea cauzei în instanța de judecată, inculpatele i-au restituit suma aproximativă de 15 000 euro, și careva pretenții față de Bonta Galina și Bonta Oxana nu are.

Circumstanțe ce agravează răspunderea penală, conform art. 77 CP, în privința lui Bonta Galina și Bonta Oxana instanța de fond a reținut - săvârșirea infracțiunii prin participație (art.77 alin.(1) lit. c) CP).

23. Subsecvent, Colegiul penal la stabilirea categoriei și limitei pedepsei, va ține cont de circumstanțele cauzei, dar și de personalitatea inculpatului.

24. La caz, instanța de apel consideră că scopul legii penale cu referire la inculpatele Bonta Galina și Bonta Oxana va putea fi atins prin stabilirea în privința acestora a sancțiunii în formă de închisoare la limita minimă prevăzută la art. 190 alin. (4) Cod Penal (redacția anului 2018), și anume cîte 7 (șapte) ani fiecareia, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

La fel, instanța de apel va aplica în privința inculpatelor Bonta Galina și Bonta Oxana și pedeapsa complementară obligatorie sub formă de privare de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor materiale pe o perioadă de 3 ani.

25. Relevant, este faptul că pedeapsa sub formă de închisoare este aplicabilă la caz, și va duce la realizarea scopurilor sancțiunii, astfel contribuind la reeducarea inculpatelor, la formarea unei atitudini pozitive a acestora față de ordinea de drept, regulile de conviețuire sociale, principiile morale, atingerii scopului pedepsei penale, inclusiv față de relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile.

26. Sub imperiul normelor enunțate, se reține că, corectarea și reeducarea condamnaților constă în extirparea mobilurilor negative din conștiința lor, mobiluri care au determinat săvârșirea infracțiunii. O pedeapsa inequitabilă poate fi doar un mijloc de reprimare cauzând noi suferințe, corespunzător aceasta nu-și poate atinge scopul de corectare și reeducare ci de generare a mobilurilor negative. Atingerea scopurilor pedepsei de corectare și reeducare a infractorului, de prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și din parte altor persoane, se realizează strict prin individualizarea ei.

27. La fel, instanța de apel va menține și soluția instanței de fond cu referire la soarta corpurilor delictive.

28. Din motivele expuse supra și în conformitate cu art. art. 409 alin. (2), 415 alin. (1), pct. 2), 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

DECIDE:

Admite apelul avocatului Roman Medeleanu în interesele inculpatei Bonta Galina și apelul inculpatei Bonta Oxana, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021, adoptată în cauza penală privindu-le pe **Bonta Galina ******* și **Bonta Oxana**, casează sentința parțial, în latura penală, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 Cod de procedură penală, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Bonta Galina ***** se recunoaște vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal și în baza acestei Legi, a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor materiale pe o perioadă de 3 ani.

Bonta Oxana se recunoaște vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal și în baza acestei Legi, a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor materiale pe o perioadă de 3 ani.

Se mențin celelalte dispoziții ale sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 iulie 2021.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea de către Bonta Galina ***** și Bonta Oxana se va calcula din momentul reținerii acestora de către organele competente.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecător:
Juganari

Marcel

Judecător:

Natalia Mămăligă

Judecător:

Vitalie Pîslariuc